

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Præcellentia Episcopalis Dignitatis

Alzedo, Mauricio de

Lugduni, 1630

De electione ac eligendorum qualitatibus. caput 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62394)

DE ELECTIONE, AC
ELIGENDORVM QUALITATIBVS.

CAPVT TERTIVM.

Mos fuit antiquus lógos seruatus in annos, quòd ille, qui in Episcopali sede constituendus erat, à cuncto clero eligeretur. *textus in c. Episcopus, c. nullus inuitus, 13. c. in ordinatione. c. obitum, c. Catinensis, 62. dist. c. nulla ratio, 62. dist. c. nullus, c. Adrianus, c. Valentinianus, cum multis sequentibus, 63. dist. Bertach. in tract. de Episcopis, lib. 2. de causa materiali Episcopi. Nauarrus consil. 1. de electione. Ioan. Martinez de Olano de reductionib. Antinomar. iur. in epilogo partitar. legum, num. 1. Bouadilla multos eligendi vsus refert in politica lib. 2. cap. 18. num. 223. Gregorius Lopez in l. 18. tit. 5. part. 1. Petrus Gregorius Syntagm part. 2. lib. 15. cap. 12. Didacus Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. Barbosa in Pastoralit. 1. cap. 3. num. 4. fol. 22. Franciscus algado post hæc scripta visus de regia protectione part. 3. tom. 2. cap. 10. num. 230.*

Neque existimes Clerum iure proprio elegisse Prælatos, quia esset erroneum: eligebant namque ipsum ex Papali dispensatione seu permisso. Nam Papæ tantummodò (non populo aut Clero) iure diuino Episcoporum electio competit; licet hæretici impiè contrarium affirmant, quos redarguunt cum Bellarmino & Azor. Barbosa vbi proximè n. 35. & alij ab ipso relati.

Postea verò ius præsentandi concessum fuit nostris Hispaniarum

Regibus tempore Leonis II. Agathi primi successor. in Hispania regnate Erugio Rege Gotho anno primo sui regni, & Christi de 679. *textus singularis in c. cum longè, 63. dist. Conarrunias in regula possessor. 2. part. §. 10. num. 6. de regulis iuris, lib. 6. Concilium Toletanum 12. Guillelmus Benedict. in c. Rainutius de testament. verbo & uxorem nomine Adelaysam decis. 2. num. 79. multos refert Cenedo ad decretum collect. 51. num. 3. Menchaca illustrium controuer. cap. 22. num. 14. cum seqq. Hieronymus Roman. en su Republica Christiana lib. 3. cap. 7. col. 7. Gregorius Lopez in l. 18. tit. 5. part. 1. Spino in speculo testamentor. gloss. 4. num. 13. Didacus Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinament. vers. ex quo infertur. & in l. 3. tit. 3. d. lib. 1. ordin. Barbosa in Pastoralit. part. 3. alleg. 57. num. 87. Bouadilla in politica lib. 2. cap. 18. num. 223. Mariana en la historia general de España lib. 6. cap. 17. Salgado vbi supra.*

Sed cum Reges nostri assiduis bellorum vinculis arctissimè astringerentur, introductum fuit, vt Decanus & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis eligerent sibi Episcopum, antea à Rege venia impetrata. l. 18. & ibi Gregorius Lopez tit. 5. part. 1. l. 3. tit. 3. lib. 1. ordinam. ibi costumbre antigua fue sienpre yes guardada en España que quando algun Prelado o Obispo finare que los canonigos o otros qualesquier a quiendo derechoy costumbre pertenecce la election deben luego haçer saber al Rey por mensagero cierto la

D

muerte del tal prelado o Obispo que fino e ante desto no puedan ni deben. Et ibi Didacus Perez ubi citat Innocentium in c. quod sicut de electione. & Panorm. in ca. 1. num. 5. de consuetud. Olano ubi supra num. 1. Azuero in l. 1. tit. 6. lib. 1. ordinam. noui ac recopilat. num. 1. Palacius Rubius in c. per vestras. in introductione rub. num. 25. Garcia de beneficiis, 5. part. cap. 1. n. 216. alios refer. Salgado ubi supra num. 229.

7 Et quando Rex absens erat, Archiepiscopo Toletano vt Primati, & etiam vt Vicecancellario Castellæ tamquam Regis vicem gerenti, & primæ personæ post ipsum talis fiebat nuntiatio. Mariana in historia citata lib. 6. cap. 17. ibi la segunda sue dar al Arcobispo de Toledo authoridad para criar y elegir Obispo en todo el Reyno quando el Rey a cuius cargo por antiqua costumbre esto pertenecia se hallate mui le ios. Salgado supr. num. 223.

8 Hodie verò liberè ius præsentandi Episcopos nostris Regibus competit, cum sint omnium Ecclesiarum Cathedralium Patroni: & etiam ex iustissimis titulis (& seclusa in memoriali & antiquissima præscriptione) ex Apostolica concessione de nouo facta Catholicis Regibus, Domino Ferdinando dicto el Catholico, & Dominæ Elizabeth, quam se vidisse oculis propriis testatur Gregorius Lopez in l. 18. tit. 5. part. 1. verbo antiquamente, hisce verbis: habet etiam Rex Hispaniæ concessiones & confirmationes Papales super isto iure patronatus, quas ego vidi. l. 13. tit. 3. lib. 1. compilat. l. 1. tit. 6. lib. 1. recopil. & ibi Azuero num. 1. Mariana in histor. Hispan. lib. 26. cap. 5. tom. 2. istis verbis, Ultimamente el Papa Adriano los annos de adelante por contemplation del Rey Don Carlos su discipulo le concedio a el y a sus sucesores authoridad de presentar los obis-

pos de Espagnia, que antes se prouecian a supplication de los Reyes. Gil. Gonzales de Auila in sua historia de Salamanca lib. 3. cap. 18. Nicolaus Garcia de beneficiis part. 5. cap. 1. num. 217. Didacus Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. Ioannes Lupus in tract. de benef. vacant. in curia, §. 8. vbi multos refert. Palacius Rubius, & Franciscus Salgado locis citatis: ille num. 34. iste num. 236. Bonadilla in pol. lib. 2. cap. 17. num. 2. vsque ad 4. & cap. 18. num. 215. Gonzales in regul. 8. cancell. gloss. 43. num. 59. Emanuel Rodriguez tom. 4. de sus obras. c. 67. de los Obispos, num. 26. Didacus de Spino & Olano supra. Cataneus in catalogo 5. part. cons. 24. num. 99. Franciscus Leo in thesauro fori Ecclesiast. part. 1. cap. 3. num. 1. Laudensis de principibus quest. 74. tom. 6. diuer. Guillelm. Benedict. in cap. Rainunt. de testam. verbo, & vxor. decis. 2. num. 79. Martha de iurisdict. 2. p. c. 40. n. 13.

9 Ex quibus falsam esse Ioannis Ignei in l. necessarios, §. non alias. num. 336. ff. ad Silanianum, doctrinam apparet, secutam à Ioanne Ferraldo in tractatu de insignib. Regum Franc. I X. iure, vbi probare nititur, Reges Hispaniæ ius præsentandi Episcopos habuisse ratione concessionis Carolo Magno Gallicano Regi factæ: nam per centum viginti annos antequam Carolus Magnus in rebus humanis esset, nostris Hispaniæ Regibus competebar. Couarruias in regul. possessor. part. 2. §. 10. num. 6. de regulis iuris lib. 6. Didacus Perez in d. l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. §. ex quo inferitur. Salgado d. tom. 2. part. 3. cap. 10. n. 241. vsque ad 247.

10 Et sic qui in Episcopum eligitur, antequam ad Ecclesiam ad quam promotus est, accedat, debet Regi Maiestatem visitare ac vereri, & in recognitionem præsentationis gratias

11 tias agere. l. 3. lib. 1. tit. 3. ordinam. ibi y es costumbre antigua, que antes que aia de aprnder la possession de la Iglesia deuen venir por sus personas a haçer reuerencia al Rey. Quod prudentissimus Philippus II. fidei ac Apostolicæ sedis singularis defensor, & Hispaniæ nostræ decus & ornamentum, maximè obseruare faciebat, neque permittebat electos à curiâ regali discedere, nisi sua iam osculata manu, (vt vulgariter dicitur) teste Ludouico Cabrera in vita eiusdem Regis, lib. 11. cap. 11. col. 5. litera C. fol. mibi 892.

12 Præmitte inprimis quòd qui eligendus est ac præsentandus, nullam irregularitatem pati debet, tam corporis quàm famæ, & Princeps sub peccati mortalis pœna eligere tenetur non dignum, sed digniorem ex propositis à consiliariis suis. Soto de iustitia & iurè lib. 10. quæst. 2. art. 3. Rebellus de obligatione instit. p. 1. lib. 3. quæst. 4. Diuus Thom. 2. 2. quæst. 63. art. 2. & quæst. 185. art. 3. & quot. lib. 6. art. 9. & quot. lib. 8. art. 6. Ioannes Maior in 4. sentent. quæst. 8. & 9. Lambertin de iure patronatus, verbo honorificum, quæst. 15. Couarruias in regula peccatum, 2. quæst. §. 6. num. 4. de regul. iur. lib. 6. multos citant. Didacus Perez in l. 2. tit. 6. lib. 3. ordinam. §. præterea. Barbosa in Pastoralis tit. 2. gloss. 2. num. 29. vsque ad 33. cum Alexand. Raudensi decis. 34. in pr. n. 179.

14 Et ad hoc perquirere tenetur à suo Confessario, & ab aliis Religiosis, & piis ac eruditis viris, quis sit dignior. Emanuel Rodriguez tom. 4. de sus obras, cap. 67. de los Obispos. n. 26. Nam si in quibuslibet Ecclesiæ gradibus prouidenter, scienterque curandum est, vt in domo Domini nihil sit inordinatum, nihil præposterum, quanto magis elaborandum est, vt in electione eius, qui supra

omnes gradus constituitur, nõ erretur: nam totius familiæ Domini status & ordo nutauit, si quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite c. miramur, 61. dist. Concilium Trident. sess. 24. de refor. cap. 1. Didacus Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordin. Hugolinus de offic. & potest. Episcop. part. 1. c. 1. §. 1. num. 1. & 8.

16 Illegitimus licet Religiosus sit in Episcopum non eligitur. c. innotuit. c. cum Vintoniensis, & ibi Abbas de elect. l. 22. tit. 5. part. 1. l. 4. tit. 15. part. 4. & ibi Greg. Lopez. Bertach. de Episcop. l. 2. de causa materiali Episcopi num. 81. Vgolinus vbi prox. num. 5. Franciscus Leo in thesaur. part. 1. cap. 3. num. 8. Iacobus à Grassis in decis. lib. 3. cap. 2. num. 12. facit etiam textus in cap. 1. de filiis Presbyteror.

17 Quod accipiendum est, nisi Papa dispensauerit, qui ferè numquam ad Cardinalatum hominem ex illegitimo cõitu natum promoueri vult, quamuis sit legitimatus per matrimonium subsequens. Franciscus Leo in thes. part. 3. cap. 9. num. 13. & 14. vbi ponit specialem constitutionem Sixti V. hoc continentem, expeditam anno Domini de 1586.

18 Sed licet in Dominis Cardinalibus hoc procedat, cum Episcopis aliter res se habet, nam legitimatus per subsequens matrimonium sine Papali dispensatione confirmatur. Gloss. in c. innotuit. 26. & ibi Panorm. num. 17. de elect. & in c. cum in cunctis, num. 3. eodem titul. Iason in l. generaliter, §. cum autem, c. de inst. & sub. n. 8. Suarez de censuris disput. 50. sect. 5. num. 10. Menoch. conf. 799. num. 12. Couarruias de spons. part. 2. cap. 8. §. 2. num. 24. Baptill. Lediens conf. 24. num. 19. incipit si rectè diligenter. Petrus à Biaxio in director. elect. cap. 1. num. 6. part. 2. Franciscus Leo in thes. part. 1. cap. 9. num. 14. Iacobus à Grassis

fis & Vgolin. *vbi supra*. Emanuel Rodrigez *tom. 4. de sus obras cap. 67. num. 6.* Barbosa *in pastoral part. 2. all. 1. num. 32.*

19 Legitimus ad vnam dignitatem, non censetur ad Episcopalem. *c. nulla, c. dilectum, de concess. prabond. l. 4. tit. 15 part. 4. & ibi Lupus. Rebuff. in prax. benefic. lib. 2. de dispensatione et aetis, verbo post Pontificales, num. 4. Paulus Montanus de tutore, cap. 26. num. 33. Barbosa vbi supra n. 17.*

20 Sicuti legitimus ad Episcopalem, non est ad Archiepiscopalem. Rebuffus, Lupus, Paulus Montanus.

21 Neque censetur legitimus ad Episcopalem, qui est à Principe non recognoscente Superiorē legitimus. *c. per venerabilem qui filij sint legitimi, & ibi scribentes cap. 1. 10. dist. cum gloss. l. 4. tit. 15. part. 4. ibi Lupus, Emanuel Sa, verbo filius, num. 11. Sanchez de matrimonio lib. 8. disp. 7. num. 11.*

22 Et licet in cæteris dignitatibus legitimum annum attingere sufficiat, in Episcopali precisè requiritur quoddam trigessimum annum habeat perfectum, non inchoatum, qui eligitur. *c. cum in cunctis, §. inferiora de electione. Cum gloss. & Abbate num. 6. gloss. in c. licet eodem titulo, lib. 6. auctorit. de sanctissimis Episcopis collat. 9. §. clericos, l. 22. tit. 5 part. 1. Abbas in c. cum dilecti, num. 9. de electione. Felinus in c. cum vigesimum num. 8. de offic. & part. iudicis dele. Bertach. in tract. de Episcop. lib. 2. de causa material. Episcopi, num. 54. Mantica de coniecturis vltimar. voluntat. lib. 3. tit. 15. num. 3. Rebuffus in prax. benefic. in rubr. requisita ad collationem bonam, num. 37. Menoch. de arbitrar. lib. 2. centur. 5. casu 427. num. 24. Emanuel Sa verbo Episcopi, num. 6. Armilla verbo dispensatio, num. 21. Franciscus Leo in thes. & Vgolinus supra. Petrus Gregor. syntagmat.*

lib. 17. cap. 6. num. 13. part. 2. Rixius in praxi decis. 318. in additione ad notabilia de sacram. Ordinis. Ioannes Gutierrez canonicar. lib. 1. cap. 26. num. 39.

Et debet esse singulari scientia præditus, & Licentiatus seu Doctor in Theologia, aut iure canonico, aut approbatus publico alicuius Academiae testimonio. *c. cum in cunctis de elect. auct. de sanctiss. Episcopi. l. 24. tit. 5. part. 1. Concil. Trident. de reformat. sess. 24. cap. 2. Bertachin, Franciscus Leo & Vgolin. supra, Sà verbo Episcopus, num. 7. Menochius de arbitrar. lib. 2. centur. 5. casu 425. num. 35. Candelabr. aur. de sacrament. Ordinis tit. 15. §. de etate, num. 30.*

At verò si Religiosus est electus, admittitur cum scheda approbationis sui Superioris: neque aliud requiritur. *Concil. Trid. d. c. 2. de reformat. sess. 22.*

Sed ex noua constitutione Clementis VI II. cautum est, electos in Episcopos Italiae coram Romano Põtifice & sacro Cardinalium cœtu aliorumque Prælatorum. In Hispania verò & Gallia coram Romani Pontificis Legatis ibi existentibus, & deficientibus Legatis coram sanctæ Romanæ Ecclesiæ Nuntiis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, de speciali Papæ mandato ibi assistentibus aliis Prælatibus, vt negocij grauitas poscit, se examini subiaceant, qui approbati, & non alias ad Ecclesiæ regimen admittantur. *Concilium Trident. de reform. sess. 24. cap. 1. Vgol. part. 1. cap. 1. §. 2. num. 2. Francisc. Leo in thes. part. 1. cap. 3. num. 11. vbi ponit quomodo processus promouendorum ad Episcopatus subscribatur, & qualiter scheda consistorialis expediatur. Barbosa in pastoral. part. 2. alleg. 1. num. 25.*

Et quamuis in Italia coram Romano

23

24

24

mano Pontifice seu Cardinalibus hoc examen rigide & strictè fiat, in Hispania verò minimè: quia non est admissum, neque receptum Clementis VIII. decretum, & sic de consuetudine non seruatur, neque examinatur qui præsentandus est. Nam cum semper à consiliariis illi proponantur ad Episcopatus, qui doctrina & sapientia potentes sunt, ac vita & moribus insignes: nihil aliud visum est esse necessarium.

25 Et longa verborum serie omitta, illam resoluo quæstionem à multis tactam: Vtrum Theologus Iuriconsulto debeat præferri in electione ad Episcopatum? Et respondendum est, quòd Theologus præferatur ubi pullulant hæreses, seu prædicatio est necessaria: sed si non pullulant, sed tantùm causæ ciuiles & criminales, tunc Iuriconsultus anteponitur. Panorm. in cap. 1. de cons. & affinitate. num. 9. Azor inst. moral. part. 2. lib. 3. cap. 28. quæst. 10. Henriquez in summ. lib. 10. cap. 13. §. 2. in comm. lit. E. Cenedo in collect. ad decretal. collect. § 1. num. 5. Didacus Velasquez in defensione statuti Toletani titulo de Episcopis Iurisperitis, num. 1. vsque ad 12. Felinus in c. causam de iudiciis n. 40. Azeuedo in l. 4. tit. 1. lib. 1. recopil. num. 4. Simancas de cathol. institut. cap. 25. de Episcop. n. 23. cum sequenti. Selua de beneficiis part. 3. quæst. 7. n. 20. Bouadilla in politica lib. 1. cap. 7. n. 14. Barbosa supra num. 30.

26 Episcopatus prius ei debet conferri qui magis laborauit in Ecclesia, non illi, qui redditibus Ecclesiasticis abundat. c. Episcopus, 17. dist. c. Episcoporum, 74. distinct. c. final. 75. distinct. cap. 1. de maior. & obedient. & ibi Panormitan. Bertachin. de Episcop. 1. part. libri quarti, de vita Episcopi, num. 15.

27 Exteris in hoc regno Castellæ, & Legionis, portæ dignitatum Episcopaliū, seu canonicatus non patent. l. 18. 19. & 20. tit. 3. lib. 1. ordinam. & ibi Didacus Perez, vbi dicit, quòd dispositio harum legum etiam ad regnicolas regni Aragon & Nauarræ extenditur: vt habetur in curiis de Segouia, anno de 1532. petitione 42. & se vidisse in praxi in canonicatu Zamorensi. l. 17. Pincix anno 1537. & l. 41. Pincix anno 1543. Couarruias practicar. quæst. cap. 35. num. 4. & 5. fol. 254.

28 Quid ad Episcopalem sedem est euocandus debet esse in sacro ordine constitutus, & hoc antea per sex mensium spacium. c. multis, 9. de aiate & qualitate. Concil. Trident. de reformat. sess. 22. cap. 2. & de reformat. sess. 24. cap. 1. Panormitan. in c. cum in cunctis. §. inferiora. num. 11. de electione. Card. Toletus de instruct. de Sacerd. lib. 5. cap. 3. Franciscus Leo in thesaur. cap. 5. part. 1. num. 9. Vgol. de offic. & potest. part. 1. cap. 1. §. 2. num. 1.

29 Regularis factus Episcopus electionem de se factam approbare nequit, sen acceptare, cum velle seu nolle non habeat, nisi de sui Prælati licentia, quam Prælati concedere valet sine Religiosorum consensu. c. si religiosus. Gloss. in c. nullus c. si Abbatem, de elect. lib. 6. Cardinalis in Clement. in plerisque. §. nullus, de electione. Bertach. vbi supra num. 67. Franciscus de Quando in 3. sentent. lib. 3. distinct. 37. propos. 12. Emanuel Rodriguez tom. 2. quæst. regular. quæst. 58. art. 1. fol. 288. Ioannes de la Cruz Ordinis Prædicatorum in directorio lib. 1. cap. 7. dub. 7.

30 Superior qui istam licentiam concedere potest, erit Generalis, seu Prouincialis, si superiorem in Religione non recognoscit, vel alius super hoc priuilegiatus. Rodriguez

tom. 4. de suis obras cap. 68. de Obispos. num. 2.

- 31 Religiosi verò è sanctissima Societate Iesu ex particulari voto nequeunt Episcopatum acceptare, seu procurare, nisi Reuerendissimi Præpositi Generalis interuenerit licentia; & ipse poterit etiam inuitos compellere ad Episcopatum acceptandum. Rodriguez supra.

32 Regularis episcopari desiderando non peccat, si rectum finem habeat, vt subditis prodeat, & Deo magis seruiat. Syluester. in summ. verbo Episcop. num. 4. Lambertinus de iure patronatus, lib. 2. part. 1. quæst. 19. art. 7. num. 12. Latè Soto de iustitia lib. 10. quæst. 2. art. 1. Emanuel Rodriguez in compendio verbo Episcop. & in tom. 2. quæstion. Regul. quæst. 58. art. 2. Barbola in pastoral. gloss. 1. tit. 2. num. 9.

- 34 Nam cum ordo Episcopalis perfectior sit Monachatu, c. licet, de regularibus, & ibi Panorm. num. 8. Diuus Thomas 2. 2. quæst. 185. Tolerus in summ. lib. 5. cap. 3. Sanchez in summ. lib. 4. cap. 17. num. 2. & cap. 31. num. 8. Paulus Borgasius de irregularitate, part. 6. tit. de sponsalibus, num. 63. & 64. Rodriguez supra, & Syluester, poterit licitè talem statum desiderare tamquam perfectiorem, in quo magis prodesse & mereri poterit. c. si officia, 49. distinet. c. qui Episcopatum, 18. quæst. 1.

- 35 Sed licet hoc verum sit, securius erit si Regularis dignitates & Prælatias nullo modo appetat, seu procurerit, faciat obsecro quod sanctissimi Patres etiam diuino mandato vocati (vt Diuus Gregorius docet in pastoral. part. 1. cap. 7.) ita inuincibiliter & fortiter recusabant, quàm diligenter hodie alij procurant: dicant ergo (etiam quando præsentantur illis insciis) quod ille de quo

per Esaiam capite 3. Non sum medicus, & in domo mea non est panis, nolite constituere me Principem populi: quasi diceret; illum qui doctrinam & singularem scientiam non habet ad vestras infirmitates curandas, & deprauatos mores sanandos, nec sufficientem sapientiam ad conseruandos vos in pace, & salute animæ, neque mihi ornamenta virtutum, quibus sicuti vestimento regali cooperiatur: quare vultis constituere Principem vestrum Si quis autem (inquit Beatus Paulus prima ad Timoth. 3.) domui suæ præesse nescit, quomodo Ecclesia Dei diligentiam habebit. Neque solatium sumant dicentes, viros probos ac diligentes eligam, & constituam eos vicarios & visitatores, & sic requiescam à labore & cura. O bone Iesu, quot sunt qui hoc consilio sumpto à subditorum cura se exemptos putant: non audiunt illud quod dictum est Sauli Regi quando vnctus, tunc enim dixit Samuel: Sede & comede, quia de industria seruatum est tibi. Et quod seruabatur de industria, erat enim arietis armum, ad demonstrandum (vt declarat sanctus Anselmus) quod qui in Regem & Principem eligebatur, terga ponere debebat ad sustinendum gubernationis onus non leue. Perlege verba Diui Bernardi in Sermon. de Aduentu, & videbis an sufficiat principatum quod tibi traditur, tuæ personæ electa industria committere Vicario aut Visitatori, vt sit super humerum eius. Antonius de Aluarado omnino videndus in su arte de bien viuir, lib. 2. cap. 19. & Diuus Bonauentura in regul. fratrum Minorum, part. 2. cap. 2. in part. 1. cap. 1. malè sentit de religiosis appetentibus Episcopatum. Emanuel Rodriguez vbi supra.

Qui verò indignus & insufficientis existens

existens Episcopatum appetit appetitu deliberato, peccat mortaliter, & etiam ille, qui ob redditus temporales aut honores, vt finem: nam ad desiderandam Episcopatum à re- ditibus seu honore moueri non est mortale, dum non sit vt finem. Toletus lib. 5. cap. 3. Syluester verbo Episcop. num. 4. Soto de iustit. lib. 10. quest. 2. art. 1. Lambertinus de iure patrona. lib. 2. part. 1. quest. 19. art. 7. num. 12.

38 Quidquid Regularis antequam ad Episcopatum promouetur acquisiuit, vt habitus, libros, & alia, ad monasterium pertinet sub excom- muni. pœna ex Alexandri IV. & Cle- mentis IV. constitutione. nisi Super- rior dispenset quòd eis viatur vs- que ad certum tempus. Emanuel Rodriguez tom. 2. quest. regul. quest. 58. art. 3. & 6. & tom. 3. quest. 69. art. 4. & tom. 4. de sus obras c. 63. num. 3. & in compendio, verbo Episcopus. Molina de iustitia & iur. tom. 1. quest. 141. in fin. Ioann. de la Cruz in director. lib. 1. cap. 7. dub. 7. Barbosa in pastorali, cap. 4. tit. 1. num. 15.

Sed de consuetudine receptum est, quod per tempus vitæ Episcopi libris, ac etiam alijs rebus antea acquisitis, vtantur de licentia Ge- neralis sui religionis, qui ferè sem- per eam concedit, & postea mor- tuo Episcopo ad religionem redeunt, factò computo ex inuenta- rio tempore promotionis factò, & à promotò subscriptò.

39 Regularis factus Episcopus Reli- gionis priuilegijs priuatur. Rodri- guez tom. 2. quest. 58. art. 4.

40 Generalis Prouincialis seu alius Prælatus inferior si ad Episcopatum præsentatur & acceperat, statim vacat prælatura, & est in practica. Rodri- guez cap. 67. tom. 4. de sus obras. num. 33.

Si Episcopus Regularis iam con- secratus Episcopatu dimisso ad reli- gionem redeat, inhabilis erit ad officia religionis. Ioann. de la Cruz in direct. lib. 1. cap. 4. Barbosa in pastor. tit. 1. cap. 4. num. 18. & 45.

Episcopus titularis ad Ecclesias Cathedrales promoueri potest, vt multoties fit, & retinebit simul ti- tulum prioris Ecclesiæ & secundæ. Valencuela conf. 26. incipit causa qua vertitur. num. 32.

Papa istos Episcopos titulares sine diœcesi creare potest, dum modò assignetur in terris infidelium. Berta in reperor. verbo Episcop. liter. E, Va- lencuela supra. Aluarez Gerrero in speculo iur. Pontificy cap. 32. fol. mibi 77. alios citat. Barbosa tit. 1. cap. 6. n. 15.

Isti enim Episcopi titulares præ- cipuè creati cœperunt à Clemente V. ad Ecclesias Episcopales, quas Cardinales secum assistentes regen- das habebant. Hieronymus Roman, en su republica Christian. lib. 3. cap. 1. col. 7.

Caue à Petro Soto in lectionibus de institutione Sacerdotum lect. 2. de singulorum ordinum officijs §. illud etiam dicente, successisse Epi- scopos titulares loco Chorepisco- porum: nã falsum esse cõuincitur ex eo, quòd Chorepiscopus ex Eccle- sia institutione constat, nihil aliud fuisse quàm Presbyteros, quibus res temporales credebantur, & cura pauperum & eleemosynatum, & alia ministeria, veluti ordines minores conferre, (inter quos tunc subdia- conatus connumerabatur. c. erube- scant, 32. distinct. c. miramur, de seruis non ordinandis) & tandem eorum contumacia crescente, gerebant se pro Episcopis suoque officio non contenti audebant maiores ordines conferre, & Episcopos consecrare, & ideo à Pontifice Damaso in Ma- tritano

41

42

43

44

45

46

47

tritano oppido nato ad totius Ecclesie vtilitatem, meritò eorum officium damnatum est. c. *Chorepiscopi*, 68. *distinct.* Illefcas *in histor. Pontif. lib. 2. cap. 6.* in vita Damasci primi, ibi: *hubo en la primitiua Iglesia vna manera de Sacerdotes, que firuián en las aldeas como acompagnados de los Obispos, y por esto sellamauan Chorepiscopos, porque Chore engriego quiere decir aldea y en aquella façon pareció cosa necessaria que los hubiesse, por quez vno de los principales cuidados de los Obispos era proueer à los poures, de lo necessario y repartir entre ellos los bienes de la Iglesia, remediando los enfermos y necessidos, y era menester qui en los aindate: porque vno sólo nobassaua estos Chorepiscopos, aunque de suio noteniam mas orden ni dignidad que los otros Sacerdotes commençaron à en foberuscerte, Et ibi: y por publico decreto y determinacion de la Iglesia se mandando que no hubiesse mas estos Chorepiscopos, à tento que Christo Nuestro Señor solamente tubo Apostoles que son los Obispos, y dicipulos, que representan los Sacerdotes.* Villegas in vita Diui Damasci, fol. mibi 405. Barbosa in *Pastoral. cap. 6. num. 22. tit. 1.*

Ioannes
Morenus
Bletensis
de Pa-
triarcha-
rum &
Prima-
sum ori-
gine, exer-
citatione
11. in fi-
ne.

Sed si Episcopus titulares loco Chorepiscoporum successisse cum Petro Soto diceremus, sequebatur fatendum illos non esse Episcopos, & inutiliter, & contra Ecclesie statuta ordinem Episcopalem exercere, neque illorum exercitium cum istorum conuenit: Ergo falsum est dicere quòd loco eorum successerunt; quia illi instituti fuerunt vt in distributione elemosynæ & aliis ministeriis inferioribus Episcopos adiuuarent, & idè non constituebantur nisi in villis, neque dissimili habitu utebantur quàm alij Sacerdotes, neque aliquam consecrationem recipiebant seu ordinem præ-

ter Sacerdotalem. Episcopi verò titulares non constituuntur in villis, neque alia de causa nisi vt Episcopos impeditos seu absentes adiuuent, tam in Ordinum collatione, quàm in Sacramentorum administratione, ac in omnibus ad ius Episcopale attinentibus: & ad hoc consecrantur sicuti ceteri Episcopi, & eodem vestimento ac ornatu vtuntur, tractantur etiam eadem veneratione & cultu, & sic valde ab illis differunt: sunt veri Episcopi, & hodie non sine magna causa & ratione creantur, vt alios, qui vel morbo, vel negotiis, vel ætate confecti sunt adiuuent, & Ecclesiis ab infidelibus recuperatis Episcopi sint. Quos si inspiraret Deus, vt Ecclesias quarum Episcopi appellantur adirent, Euangelium prædicaturi, id ex officio (vt inquit Gryfaldus in *decis. fidei Cath. verbo Episcopus, obiectio. 10.*) ardenti animo ac sancto zelo facerent, tamquam veri Apostolorum successores, & imitatores egregij.

Abstinet enim insipientia aliquorum istos Episcopos contemnentium, illis verò quibus res familiaris satis est & ampla, tribuentium honores. Ancharranus in *Clement. in plerisque de electione, num. 5.* existimant namque diuitiarum potentiam, ingentes redditus, magnam nummorum possessionem, & rerum familiarium copiam, Episcopom honorabilitorem efficere. Non faciunt (inquit Seneca) meliorem equum aurea freno, neque hominem præstantiorem fortunæ ornamenta. Empturus equum phaleras & cætera ornamenta tollit, nudumque considerat: idem enim facere debet qui Episcopi præstantiam diiudicare cupit; non ergo potentes & opulenti Episcopi vobis honore digni videantur, titulares

48

49

50 titulares autem contemptibiles. Audite Diu. Bernard. *de confid. Epist.* 28. illis verbis: Honorabilis, inquit, non cultu vestium, non fastu equorum, non amplis ædificiis, sed moribus ornatis studiis, & spiritualibus ac bonis operibus. Et B. Hieronym. ad Euagrium Episcop. *Epistola* 85. *tom. 2. c. legimus*, 93. *dist.* ibi: Vbi cumque fuerit Episcopus, siue Romæ, siue Eusebij, siue Constantinopolis, siue Reghi, siue Alexandria, siue Tanis, eiusdem meriti, eiusdem est & sacerdotij: potentia diuitiarum & paupertatis sublimiorem vel inferiorem Episcopum non facit, cæterum omnes Apostolorum successores sunt. Itaque non in episcoporum mundanis diuitiis & redditibus, sed in magnitate dignitatis ad eos honorandos conspiciere debemus. Valencuela *conf.* 82. *incipit in fauorem Presidum*, num. 81.

51 Non potest quis votum emittere de non acceptando Episcopatum etiam de mandato Papæ, quia irritatur: valebit tamen de non procurando. Rodriguez *tom. 4. de suis obras. cap. 67. de Obispos*, num. 9. & post longam disputationem Barbosa *in pastoral. part. 3. alleg* 53. num. 33.

Ratio est, quia votum nihil operatur, quia eo non obstante tenetur obedire Pontifici, & poterit ab eo compelli. Abb. *in c. fin. de postulat. Prælator.* & *in c. innotuit. de elect.* num. 13. & *in c. vltim. de confirmat. vtili vel inutil.* num. 12. Bouadilla *in Politica*, lib. 1. c. 15. n. 42.

52 electio seu præsetatio per Papam aut Regem facta, qui antequam literas concessisset spirauit, valet, & per successorem in Pontificatu expediri debent literæ de prædecessoris voluntate mentionem facientes, & debet denominari prouisio à prædecessore, non à successore. Baldus

in l. humilem, c. de legibus. Bertachin de Episcopis, libro de causa materiali seu formali Episcopi, num. 53. Antonius Gomez *in leg. 41. tauri.* num. 2.

53 Infra mensem debet electus electionem de se factam approbare, hoc est, acceptare, & intra tres menses confirmationem petere, ne vitietur ipso iure eius electio. *c. quam sit.* & ibi Geminian. *de elect. lib. 6. c. cupientes*, eodem titul. & lib. Cardin. Tuschus. *lit. E. verb. Episcop. concl.* 91. num. 1. Syluester *verbo confirmatio*, num. 5. Nicolaus de Millis *in reperi- tor. verbo Episcopus*. Iacob. à Graff. *in decis. lib. 3. cap. 2. num. 35.* Barbosa *in pastoral. c. 4. tit. 1. n. 1.*

54 Quæ confirmatio licet olim in partibus Hispaniæ per Archiepiscopum Toletanum fiebat, *c. cum longè*, 63. *dist.* Filescus *de sacra Episcoporum ant. cap. 7. §. 6. fol. 77.* Mariana *en la historia general de Espagna lib. 6. c. 17.* hisce verbis, *La segunda cosa fue der al Arcobispo de Toledo autoridad para criar y elegir obispos en todo el Reino, quando el Rey a cuyo cargo, por antiqua costumbre esto pertenecia se hallate muileios y que quando estubiesse presente sin embargo confirmasse, losque por el Rey fuessen nonbrados, que fue una prerogativa, y privilegio de gran inportancia, y como abrir las canjas y hechar los cimientos de la primacia, que esta Iglesia tiene sobre las demas Iglesias de Espagna.* Quæ, vt pateat antiquissima huius Ecclesiæ primatia, libenter transcripsi. 55

Hodie per solum Papam *c. nihil*, 44. *de elect.* Panormit. *in c. & si unanimiter de postulatione prælat.* num. 10. & *in ca. 1. de translat. Episcop.* Francisc. Leo *in thes. part. 1. ca. 3. num. 5.* Per quam confirmationem prælatura perficitur, *c. transmissam de electione.* Tuschus *liter. E. concl. 237. num. 3.*

Bertach. *part. 4. de effectu confirm. n. 21.*
Franciscus Leo *vbi supra n. 21.*

58 Et donec eam habeat administra-
re nequit, *c. cum in cunctis §. cum ve-
rò. c. nosti. c. qualiter. c. nihil, de elect. c.*
cum iam dudum, de prebendis. Panorm.
in c. cum dilectus de consuetud. num. 17.
et in c. qualiter, de elect. num. 2. Armill.
verbo confirmatio, num. 1. Menochius
de arbitrariis lib. 2. centuria, §. casu
403. num. 2. aliàs casu 43. Didacus
Perez *in l. 2. tit. 2. lib. 1. ordin.*

59 Sed confirmatione obtenta, &
Episcopatus possessione, vt dicit Ro-
driguez *tom. 4. cap. 67. num. 35.* admi-
nistrare poterit, & exercere quæ
iurisdictionis sunt, non quæ ordi-
nem seu consecrationem requirunt
Episcopalem. *c. nosti, c. transmissam,*
de elect. Panorm. *in c. 1. de translat.*
Episcop. num. 9. Felinus *in c. meminimus*
de accusationibus, num. 1. Tuschus
liter. E, conclus. 233. num. 9. Geminia-
nus *in c. is cui, num. 4. de elect. lib. 6.*
Cardinal. *in clement. quamuis de foro*
competenti, num. 15. Petrus Abaxio
in director. elect. cap. 12. num. 4. part. 1.
et ca. 12. num. 23. Marius *de censuris*
tom. 1. lib. 5. disput. 12. cap. 3. Syluester
verbo Episcop. num. 9. Vgolinus *de*
offic. part. 1. cap. 1. §. 3. num. 2. Leo *in*
thes. part. 2. cap. 1. num. 3. Sanchez *de*
matrimon. lib. 4. cap. 38. num. 7. Sa *verbo*
Episcop. num. 37.

60 Et licet confirmatus non conse-
cratus, quæ ordinis Episcopalis sunt,
vt consecrare calices, aras, & si-
milia, ac ordinationes facere mini-
mè possit, alio episcopo demanda-
re licebit. *c. final. de consecrat. Eccles.*
vel altar. Gloss. *in Clement. 1. de pri-
uil. Abb. in c. suffraganeis, num. 2. de*
electione: et in c. 1. de translat. Epi-
scopi, num. 9. Millis *in repertor. verbo*
Episcop. Camillus de Caratha consil.
87. num. 69. Vgolinus & Sa *suprà.*

62 Idem facere poterit Patriarcha

seu Archiepiscopus electus, con-
firmatus, consecratus, & non pal-
liatus, quia ante pallij susceptio-
nem impeditur exercere quæ ordi-
nis episcopalis sunt, & sic alteri
episcopo demandare permittitur.
c. quod sicut, §. super eo. & ibi Gloss.
& Abb. num. 4. de elect. et in c. 1. de
translat. Episcop. num. 9. Petrus Greg.
synagmat. iuris part. 2. lib. 15. cap. 11.
num. 6. Sanchez *in summ. lib. 4. cap. 38.*
num. 9. Perez *in l. 2. tit. 6. lib. 1. ordina-*
ment. Marius de conf. tom. 1. lib. 5.
disp. 12. cap. 3. Rodeanus *de Simonia*
tom. 2. c. 17. n. 8. p. 1.

Neque ante pallij susceptionem
Synodum congregare, aut Crucem
vulgo *Gron* ante se facere portare
poterit: tenent *suprà citati. C. quod*
sicut, §. super eo, de elect. Addition-
ator Abbatis *in can. 1. de translat.*
Episcop.

Neque Clericos degradare, licet
beneficiis priuare queat. *c. transmissam,*
de elect. & ibi Abb. num. 4. et in
c. 1. de translat. Episcopi num. 9. Ber-
tachi. *de Episcopis in 4. part. de effectu*
confirmat. num. 14. Nicolaus de Millis
in repertor. verbo Vicarius Episcopi.
Sarmiento selectarum lib. 1. cap. 14.
num. 9. Rodriguez *tom. 4. de sus obras*
cap. 67. num. 18. Barbosa *in pastor. p. 3.*
alleg. 110. num. 24.

Et licet de iure antiquo ad Cle-
ricorum degradationem multi re-
quirebantur episcopi, hodie verò
de consuetudine fit conuocatis Pra-
latis, & sex Abbatibus, ius myrræ
& baculi habentibus, si inueniri
in diocesi poterint, & aliis perso-
nis in dignitate ecclesiastica consti-
tutis; vt late Sarmiento vbi *suprà*
Sayrus *de censuris lib. 5. cap. 20. num.*
18. Suarez *eodem tract. disp. 30. sect. 1.*
num. 19. Valerius Reginaldus *in prax.*
for. pœnit. lib. 32. tract. 2. num. 52. Fran-
ciscus Leo *in thesauro part. 1. cap. 4.*
num. 47.

num. 47. cum sequent. & Barbosa vbi supra.

65

electus confirmatus donec consecratur non dicitur episcopus. c. nulla ratio, 62. distinct. c. inter corporalia, de translatione Episcopi. & ibi Abbas num. 7. & in c. quanto, de offic. ordinar. num. 4. c. nisi specialis, de auth. & usu pallij. & ibi Panormit. num. 7. & in c. tunc lueris, de testibus num. 2. & in c. 1. de translac. Episcop. num. 4. & in c. eam, tr. de rescriptis, num. 2. & ibi Felinus num. 2. idem Felinus in c. inter monasterium, de sententia & re iudicat. num. 1. & in c. meminimus, de accusationibus, & ibi Abbas num. 1. Ioannes Andreas in c. de multis, de prebendis, num. 18. Geminianus in c. 1. §. officialis, num. 2. de offic. ordinar. lib. 6. Cardinal. in Clement. dignum de celebratione Missarum. Geminianus in proemio Clement. num. 11. Tuschus littera E, conclus. 233. num. 1. & littera A, conclus. 8. Cardin. Toletus de instit. Sacerdot. lib. 1. cap. 25. num. 6. Ioannes Cephalus tom. 1. consil. 2. n. 2. num. 18. lib. 1. Marius Alter de censur. tom. 1. lib. 5. disp. 12. cap. 3. Graffis in decis. lib. 3. cap. 2. num. 35. Millis verb. Episcopus. Selua de benefic. part. 1. q. 2. num. 31. Petrus à Biaxio in director. cap. 44. num. 1. part. 3. Petrus Gregor. syntagmat. part. 2. lib. 15. cap. 12. n. 6. & 13. & 14. Lancellotus in templo lib. 2. cap. 5. num. 6. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. ord. col. 14. Diaz de luco regular. & Falent. regula 234. Camillus de Carath. consil. 87. num. 69. Emanuel Rodriguez tom. 1. quast. regul. quast. 18. art. 2. & quast. 8. art. 2. col. 1. & tom. 4. cap. 67. num. 31. Vgolinus de offic. p. 1. cap. 1. §. 3. num. 2.

66

Patriarcha, seu Archiepiscopus consecratus & confirmatus antequam pallium accipiat non dicitur Patriarcha. c. nisi specialis, & ibi Abb. de auth. & usu pallij num. 7. & in c. 1.

de translac. Episcop. num. 9. Liber Pontificalis de consecrat. electi in Episcopum in fine. Sanchez de matrimonio lib. 4. cap. 38. lim. 4. Marius vbi supra. et ibi dicit quod eum offendentes excommunicationem Bullæ Cœnæ incurrunt, licet pallium non habeat.

67

Si verò consecratus non est, licet possessionem adeptus sit, eum percutientes neque incurrunt excommunicationem bullæ Cœnæ, neque eadem pœna plectuntur qua si interfecissent episcopum. Toletus, Marius, Rodriguez, Didacus, Perez, Cephalus, & Petrus Abiatio supra, Caietanus verbo excommunicat. Armill. verb. excomm. excomm. 3. Candelabrum Aur. in explauat. bullæ Cœnæ, casu 11. num. 86. Nauarr. in manuali cap. 27. num. 67. Barbosa in pastor. tit. 1. cap. 4. num. 10. Baldus in l. si nondum c. de furtis. Felinus in c. meminimus, de accusat. & in c. eam, tr. de rescriptis.

68

Ciuitas interficiens electum non consecratum, non incidit in pœnam interficientis episcopum. Baldus supra, Additionator Abbatis in c. 1. de translac. Episcop.

69

electus confirmatus, neque consecratus, neque Ordine initiatus, si vult resilere & ad nuptias transire poterit. Sanchez de matrimo. lib. 7. disp. 28. num. 13.

70

Sed ibi non dicit an cum licentia Papæ, vel sine ea. Sed ego existimo non posse sine Papæ licentia: per textum in c. inter corporalia, de translac. Episcop. vbi Innocent. III. dicit, quod licet consecratus non potest cedere aut transferri sine auctoritate Pontificis, ita neque electus confirmatus: quia difficultas dissoluendi vinculum surgit à substantia vinculi matrimonialis, quod vinculum datur per solam confirmationem, licet non interuenerit con-

71

secratio; vt patet in *versificat autem*, & ibi gloss. c. licet final. ibi, ratum in confirmatione, & ibi gloss. verbo licet in tantum. ibi, in confirmatione fit ratum, ita quod amplius per se renuntiare non potest: de *translat Episcop. c. si electio*, & ibi gloss. verbo renuntiare de elect. lib. 6. Abb. in c. inter corporalia num. 8. & ibi Baldus num. 1. idem Baldus in c. licet, eodem titulo: ille, num. 1. & 2. & iste, num. 11. & facie doctrina. Emanuel Rodriguez in tom. 4. de *sus obras cap. 67. de los Obispos num. 29.* dicentis, Episcopum confirmatum non consecratum non posse renuntiare Episcopatum sine Papæ licentia: quia per confirmationem iam matrimonium spirituale cum sua Ecclesia est contractum, & sic si vult ad nuptias transire, tenetur petere Papæ licentiam ad renuntiandum. c. cum venerabilis de consuetudine, quia iam ligatus est vinculo matrimonij spiritualis.

72 Per promotionem ad Episcopatum matrimonium ratum non consummatum non dissoluitur. *argum. text. in c. ex parte el. 1. de conuersione coniugator.* Ioann. Andreas in c. unico, de voto. lib. 6. num. 2. Couarruias in tom. 2. *variart. cap. 7. §. 4. num. 9.* Gutierrez multos referens *canonicar. lib. 1. cap. 17. num. 30.* Matienço in rubrica ad lib. 5. *recopilationis, tit. 1. gloss. 1. num. 40.*

Contrarium tenet post Hostiensem Paulus Borgasius de *irregularitate part. 6. in fine num. 79. vsque ad finem, titulo de sponsalibus & matrimoniis.*

73 Electus confirmatus, non consecratus, neque in ordine sacro constitutus, ratione status non tenetur ad castitatem. Sanchez de *matrimonio lib. 7. disp. 27. num. 7.* Soto de *institia lib. 10. q. 4. art. 1. col. 3.*

74 Continentia non est de iure di-

uino, sed positiuo Episcopatus annexa. Sanchez & Soto *ubi proxim.* Barbosa in *pastor. tit. 2. gloss. 4. n. 4.*

75 Confirmatus non consecratus, neque ordinatus, si fornicationem committat, non videtur prædicta fornicatio simplicis fornicationis malitiam excedere, neque circumstantiam necessariò fatendam contineri. Riccius in *praxi in additione ad decisionem 576.* Sanchez. *ubi prox. num. 33.*

76 Beneficia electi in Episcopum ad hoc vt vacarent de iure antiquo, requireretur promotio, confirmatio, consecratio, & possessio, c. cum in cunctis, §. cura verò. de elect. & ibi Abbas num. 1. & 2. & Baldus num. 13. & cæteri scribentes. Oldrardus *conf. 14. incipit cum queritur, num. 2.* Quintilian. Mandosius in *regul. 26. cancell. cap. 4. num. 4.* Parisius lib. 3. *quest. 1. num. 76.* Romanus *conf. 335. col. 1.* Hofeda de *incompatibilitate part. 1. cap. 4. num. 13.*

76 Hodie verò beneficia etiam simplicia seu pensiones non vacant nisi à die adeptæ pacificæ possessionis, confirmatione præcedente, (nam non debet quis perdere beneficium nisi plenè fuerit secundum assequutus. c. dudum de elect.) Panormitan. in c. de multa, de *præbendis num. 16.* quod iste sit stylus curiæ Rotæ ac Hispaniæ, vbi sic practicatur, testatur Gratianus *discept. forens. cap. 296. tom. 2. num. 5.* Nauarr. *consil. 14. de election. Quintilianus Mandosius in regula 26. cancell. quest. 1. num. 5.* Vgolinus de *off. & potest. 1. part. c. 1. num. 2. §. 2.* Emanuel Sa verbo *Episcopus n. 8.* Azor *instit. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 16. quest. 12.*

77 Idem dicendum est quando Episcopus transfertur è sua Ecclesia ad aliam, nam non vacant prioris Ecclesiæ redditus & fructus, donec appre-

apprehenderit possessionem secundi Episcopatus : quod dispensatiuè fit, quia indecorum videretur si amborum Episcopatum reditu priuaretur. Hofeda *de incompatibilitate beneficior. part. 1. cap. 3. num. 11. vsque ad 13.* Parladorius *in text. qui centuria, differentia 120. num. 12. & 13.* vbi allegat. textum *in c. de multa. de prabend. cum gloss & Abbat. in c. final. de postulatione Prel. num. 13.* & Innocent. & Ioann. Andream *in d. c. de multa.* Azor vbi supra latè. *Abb. consil. 101. num. 3. & 4.* omnino videndus.

78 Sed licèt de stylo curiæ sit, quòd statim quo quis confirmatur in Episcop. immediatè conferantur illius beneficia tamquam vacantia, seu Episcopatum, non expectata consecratione : sed stylus est quòd licèt conferantur, verè tamen & realiter seu effectualiter vacare non censeantur, donec possessionem obtineat. Parisius *de resignat. lib. 3. quest. 1. num. 78.* alios referens. Hofeda *de incompatibilitat. benefic. part. 1. cap. 4. num. 15.* Quintilianus Mandol. *in regul. 26. n. 5. c. 4. q. 1.*

79 Beneficia quæ electus habet non possunt renuntiari in fauorem tertij, quia ipso iure vacant. Hofeda & Parisius cum aliis.

80 In Hispania verò ex antiquissima consuetudine & vsu introductum est, quòd promotus renuntiet beneficia quæ ante promotionem obtinebat, in fauorem personæ à nostro Potentissimo, Catholicissimo ac inuictissimo Philippo Rege (quæ Deus optimus maximus ad totius Christianitatis bonum feliciter seruet) assignatæ, quæ semper est meritissima. Hieronymus Venero à Leyua in libro dicto Examen Episcoporum, *lib. 4. ca. 4. de elect. & potest. Episcopi. n. 15. fol. 230.*

81 Ille autem qui electus est Episco-

pus titularis non prohibetur ante consecrationem beneficia quæ ante obtinebat renuntiare in fauorem tertij, quia non sunt reseruata. Parisius *de resign. lib. 3. quest. 1. num. 89.*

82 Neque prohibetur retinere beneficia quæ antea obtinebat, quia cum Episcopatus possessionem adipisci nequeat, neque ex illo reditus vnde viuere possit percipiat. *c. si Episcopus. c. si quis Episcopus, cum duobus sequentib. 92. dist. Riccius in prax. in addit. ad decis. 576.* Anastasius Germonius *de indultis Cardin. §. si verò, num. 20.* Parisius vbi supra *num. 10. & 89.* Nauarr. *d. conf. 14. de elect. num. 3.* Vgolin. supra *1. part. cap. 1. §. 2. num. 2.* Barbosa *in pastorali, part. 3. alleg. 57. num. 74.*

83 Beneficia Episcopi qui non recipitur à populo, neque percipere potest fructus, non vacant. *c. si tibi concessio. & ibi Gloss. verbo vacare, de prabend. lib. 6.* Nauarr. & Vgolin.

84 Solus Papa dispensat cum Episcopo vt beneficia antea obtenta cum Episcopatu retineat. Parisius *de resignat. lib. 3. quest. 1. num. 84.* Rebuffus *in prax. lib. 2. regula de dispensat. de non residendo, num. 59. & 77.* Nauarr. & Vgolinus supra.

85 Et dicit Barbosa *in pastorali part. 3. alleg. 57. num. 76.* alium citans quòd beneficia cum Episcopatu dispensatiuè obtenta, semper erunt reseruata Pontifici : aded quòd quando Episcopus decedat, prouisio beneficiorum non Episcopo, cui aliàs competeret, si simplex Clericus obtineret, sed Pontifici tantum : propter regulam *Quod semel reseruatum.*

86 Episcopus dispensatus ad beneficia cum Episcopatu retinenda, si ad aliam Ecclesiam transfertur, ipso iure beneficia vacant : nisi iterum Papa dispenseret. Rebuffus *in prax. d.*

lib. 2. regul. de dispens. ratione aetatis, verbo defectu, num. 6. Gratianus disceptat. cap. 296. num. 78. in fine.

87 Hinc venit declaranda quaestio à paucissimis tacta: An quando Episcopus ad aliam Ecclesiam transferatur, vel Cardinalatu decoratur, cesset iurisdictio in primo Episcopatu.

88 In Cardinalatu verò resolvendum est cum Stephano Gratiano *discept. forens. tom. 2. cap. 296. num. 57. & 59.* non cessare iurisditionem & administrationem in Episcopatu donec acceperit pileum rubeum, nam licet acceperit gratiam donec effectivè & verè pileum suscipiat, gratia in pendentem est, & multoties reuocatur.

In translatione aliter res se habet, nam non dicitur vacare Ecclesiam à tempore scientiæ suæ præsentationis à nostro Rege Catholico facta: quia ea acceptata, interim dum confirmationis notitiam habet, administrare potest, & omnia exercere sicut antea, ut cum Nicolao Garcia tenet Barbosa *in pastor. part. 3. alleg. 57. num. 92.*

Sed adueniente confirmatione, vel testimonio authentico, ex quo constet in Romana curia transacta tunc à tempore scientiæ confirmationis, cessat iurisdictio & administratio, quamvis non sit adepta possessio secundi Episcopatus; ut Hispano sermone posuit Rodriguez *tom. 3. de sus obras cap. 56.* hisce verbis: *Los otro dias en los quales se hade hacer la election del dho Vicario, corren tambien desde el dia que el cabildo saue que su Obispo esta mudado por Obispo de otra diocesi, estando ya por el summo Pontifice, desobligado de la primera Iglesia.* idem tenet Barbosa post hæc scripta. *Visus in pastor. part. 3. alleg. 54. num. 164.* & postea Rodriguez, *porque en este caso propia mente vaca*

la Iglesia aunque no aia tomado la posesion del segundo Obispado y entonces cessa su administracion. Et quod sic declaravit sacra congregatio Cardinalium, testatur ipse alios referens & Hostiensem *in summ. de translat. Episcopi, num. 6. Abb. conf. 101. num. 2. Gratianus disceptat. forens. disceptat. 296. num. 14. & 15.*

Et licet aliqui ex allegatis Doctoribus doceant vacare à tempore acceptationis, aduertendum est loqui de Prælati per Papam prouisis, qui statim cum eliguntur tunc & confirmantur; nam talis electio confirmationis vim obrinet. Abbas *in c. nosti. & in c. cum verò de electione, & in c. eam, tr. de rescriptis, num. 2. & ibi Felinus num. 3. Laudensis de principibus, quest. 285. Petrus Abaxio in director. elect. c. 44. num. 5. p. 3. Nauarrus in commentar. de iubileo singul. 31. num. 3. Selua de benefic. 1. part. quest. 2. num. 3. Vgolinus de potest. Episcopi c. 1. §. 2. num. 3. Leo in thesaur. part. 3. cap. 1. num. 4.*

Apud nostrates verò tunc dicitur propriè translatus, quando confirmationis notitiam certam & indubitam habet, non antea, ut patet ex dictis.

Et si fortè aliquis dixerit, assertionem nostram errorem continere, ex eo quòd beneficia electi non vacant nisi adepta possessione Episcopatus. Respondeo, id dispensatiuè fieri, ne electus mendicet, & ut habeat vnde se alat, quòd iustissimum est, & iure consonum: sed quòd administret vbi nullam iurisditionem habet, contra iuris præcepta est, & in præiudicium Capituli, cui in tali vacanti administratio competit, & etiam Vicarium deputare. *Concilium Trident. sess. 24. de reform. cap. 16.* & minus interest quòd sit in suspenso donec alterius Episcopatus

scopatus possessionem apprehendat, quàm quòd in messem non suam falcem mittat : nam iam prioris Ecclesiæ Episcopus non est, sed persona priuata, cùm ab instanti suæ confirmationis desineret esse quod antea erat, & quoad primam Ecclesiam censetur mortuus, quo ab illa hora. Comprobatum nam ad hoc, vt translatio fiat, requiritur ante omnia quòd Papa absoluat translatum à vinculo prioris Ecclesiæ, aliter enim translatio non fit, nisi prius soluatur à vinculo matrimonij spiritualis, quo astrictus erat quoad primam Ecclesiam. *c. inter corporalia, de translat. Episcopi. ibi*, ad secundam priori vinculo perdurante, non potuit canonicè consecrari. *c. bona memoria. el secundo de postulat. Pralator. ibi*, à vinculo quo tenebatur Colocenensis Ecclesiæ absoluentes, ad metropolim Stringonensem transferimus. Et est de stylo Romanæ curiæ ab antiquo seruato. Et talis vinculi solutio, interueniente translati consensu, (vt semper fit) dicitur voluntaria resignatio. *c. sicut alterius, 7. quest. 1.* & quantum ad se priore priuatur Ecclesia, & dicitur mortuus ab illa hora, qua transfertur, quantum ad primam Ecclesiam. *c. in apibus. §. ecce in quibus casibus, & ibi Gloss. verbo defuncto. 7. quest. 1. l. actione. §. publicat. & ibi Gloss. verbo pro mortuo. ff. pro Socio. Stephanus Gratianus discept. 296. num. 16.* illis verbis : aded vt hæc translatio facta de eisdem Episcopi consensu, dicatur in effectu quædam renuntiatio : & sic nihil mirum si ex tunc iurisdicctio & administratio cesset, cum constiterit de prioris vinculi solutione, & de translationis confirmatione, qua facta, translatio perfecta remanet. Egregiè Panormitan. omnino videndus con-

fil. 101. numero tertio & quarto.

Et ad rixas ac contentiones vitandas, prudentes Præsules quando de confirmatione translationis notitiam habent, à priori diocesi se absentant, & in patria sua, vel alterius Episcopi amici, literas confirmationis expectant ad possessionem adipiscendam. Et postquam hæc literis mandauit, à peritissimis viris in dignitate Ecclesiastica constitutis fuit certioratus, expeditum iam esse breue Pontificium, in quo Episcopis prohibetur administrare, vel aliqua exercere, postquam suæ translationis notitiam certam habuerint.

94

S V M M A R I V M.

In die Consecrationis olim qualis mos seruatus. num. 1.

Consecrari intra quod tempus electus debeat. num. 2.

Vtrum præcisè requiratur quòd Sacerdos sit, qui in Episcopum consecratur. num. 3.

An sit de substantia consecrationis quòd consecrandus Missam celebret. num. 4.

Episcoporum vnetio vnde trahat originem. num. 5.

An sit Sacramentum de per se. num. 6.

An imprimat characterem. num. 7.

Vtrum sit Ordo. num. 8.

Episcopi consecratio quo die fieri debeat. num. 9.

Sacerdos factus die Sabbati, vtrum die Dominico sequenti consecrari possit. num. 10.

Consecratio Episcopi quot requirat Episcopos. num. 11.

An

An ex dispensatione Pontificia fieri possit, quod electus ab uno tantum Episcopo consecratur. n. 12.

An Papa concedere valeat, quod tres seu quinque Episcopi simul consecrentur. num. 13.

Vtrum Episcopus possit electum consecrare, & facere quod alius Episcopus Missam cantet. num. 14.

Episcopus consecrandus vtrum in die suæ consecrationis Acolytum ordinare queat. num. 15.

Et an Papa possit in suæ coro-

nationis. num. 16.

Consecratus antequam trigesimum annum adimpleat, an suspensionem incurrat. num. 17.

In consecratione vtrum aliquod votum emittant Episcopi. num. 18.

Episcopi tenentur visitare Apostolorum limina. num. 19.

An per se, vel per nuncium. num. 20.

Episcopi Indarum an ipsi per se visitare teneantur limina Apostolorum. num. 21.

DE CONSECRATIONE.

CAPVT QVARTVM.

PRISCIS enim temporibus mos obseruatifsimus fuit, quod Episcopi in die suæ consecrationis grandi equitarent applausu, magnis & excellentis comitantibus viris, & multis prosequentibus ciuibus, illud Apocalyp. capite 19. repræsentans: ibi, & exercitus qui sunt in celo, s. quebantur eum in equis albis, vestiti byssino albo & mundo. Exercitus enim qui sunt in celo, de quibus ibi, sunt Episcopi, qui quotidie pro cælestibus Deum sequuntur, & in omnibus virtutis operibus imitantur, & currunt in odorem vnguentorum suorum. Dicuntur enim esse in celo, quia sola cælestia quærunt: & iuxta illud Apostoli, conuersatio nostra in calis est. Selua de benefic part. 1. quæst. 5. num. 166.

2. Consecratio Episcopi infra tres menses fieri debet, sub pœna amit-

tendi fructus ipso iure: & intra alios tres, sub pœna amittendi Episcopatum; nisi dispensationem super hoc obtineat, numerandi enim sunt à die notitiæ cõfirmationis. c. quoniam 75. dist. c. quoniam, 100. dist. c. cum in cunctis, de elect. Gloss. in c. ne pro defectu, eodem titulo. Concil. Trident. de reform. sess. 7. cap. 5. & de reform. sess. 23. cap. 2. Panormit. in c. cum in cunctis, §. cum vero, de elect. & in c. inter corporalia, de translat. Episcopi. Tuschus litera C, conclus. 743. n. 3. Toletus in summ. lib. 5. cap. 3. num. 6. Petrus Abaxio in directorio cap. 48. part. 3. num. 1. Syluester & Sa verbo consecratio. ille num. 4. iste num. 8. Emanuel Rodriguez tom. 4. de sus obras cap. 67. num. 32. Nauarr. in manuali cap. 25. num. 118. Egidius Coninck de Sacramentis. disp. 10. de Sacramento Ordinis, dubit. 9. num. 81. Zerola in prax. verbo consecratio, p. 1. Barbosa in pastoralis cap. 5. num. 1. tit. 1.

&